

יום הכיפורים פרק שמיני יומא

פג.

עין משפט נר מצוה

סא א מיי פ"ב מהלכות
שביעת עשור הלכה ח
סמג לאון סט טו"ע א"ח
סי מרת סעף א:
ס ב טו"ע שם סעף ג:
ס ג שם סעף ד:
ס ד שם סעף א:
ס ה מיי פ"ד מהל'
מהלכות אסורות הל'
טו ופ"ב מהל' שביעת עשור
הל' ט סמג לאון סט
טו"ע א"ח סי מרת
סעף ט:
ע ו מיי פ"ב מהלכות שבת
הלכה א סמג לאון סה
טו"ע א"ח סי שכת
סעף י:
עא ז מיי שם הל' ית
טו"ע א"ח סי
סעף ג:
עב ח מיי פ"ד מהל'
מהלכות אסורות הל'
טו טו"ע א"ח סי מרת
סעף ט:
עג ט י ב ל מיי שם
הל"ו:

הא מדקתני סיפא אם אין שם בקיאיין מאכיליין אותו ע"פ עצמו
מבלל דרישא דאמר צריך. והכי קאמר כל כמה דמלינו לאהדורי
אזקיאיין מהדריין ולא סמכי' אחולה גופיה אלא היכא דליכא
בקיאיין כלל וכ"ש היכא דרופא בקי אומר אינו צריך וחולה אומר
צריך ללא סמכינן עליה להכמיש הבקי:

ב"ר בר רב אשי אמר כל היבא
דאמר צריך אני. פלוגמא
דרבנותא הוא אי הלכתא כמר בר
רב אשי אי לא בסדר תנאים
ואמוראים כמז הלכתא כמר בר
רב אשי כנולי הש"ס לבר ממייך
שזועה ואודיתא מיפך שזועה צפרק
שזועה הדיינין (שזועות דף מא).
ואודיתא צפרק זה צורר (סנהדרין
דף ע"ו:) ור"ח כמז להלכתא כותמיה
כנוליה הש"ס צר ממייך שזועה
ומיוורי חוורי גזי זומת הגדין שיליה
פרק צהמה המקשה (חולין דף ע"ו):
וסיימיך הפך לכן ורז האי ורבינו
גרסום ז"ל פסקו להלכתא כותמיה
(צב) צמיפך שזועה ואודיתא וכנולי
הש"ס לא"ס:

רבינו הגנאל

חולה מאכילין אותו על
פי בקיין אין שם בקיין
מאכילין אותו על פי עצמו
עד שיאמר דיי. א"ר ינאי
חולה אמר צריך (חולה)
[רופא] אומר אינו צריך
מאכילין אותו על פי
עצמו. מאי טעמא לב יודע
מרת נפשו. רופא אומר
צריך חולה אומר איני
צריך שומעין לרופא. מאי
טעמא תונבא נקיט ליה
וספק נפשות להקל. תנן
חולה מאכילין אותו וכו',
ואע"ג דאמר רב ספרא
תני כמאה ומאה כתרי
הני מילי לענין. עדות,
אבל לענין אומדנא בתי
דעות אוליין, הני מילי
לממונא אבל הכא ספק
נפשות להקל. מר בר רב
אשי אמר כל היבא דאמר
חולה צריך אני, אפי' ק'
אימריין אין צריך. לחולה
מרת נפשו. ומקשה ליה
ממתני דקתני מאכילין
אותו על פי בקיין. מהרי"ך
הכי קתני, כמה דברים
אמורים ברלא אמר חולה
צריך אני, אבל אם אמר
חולה צריך אני, אין שם
בקיין. כלומר אין משגיחין
לבקין אלא מאכילין אותו
ע"פ עצמו, מאי טעמא
לב יודע מרת נפשו.
מי שאחוז בולמוס. פי'
בולמוס בלישון יון גרונו
של שור. כלומר זה החולה
(אולי) אוכל הרבה כלחוד
השור, מאכילין אותו אפי'
דבר טמא עד שיאורו
עיניו. מנא יודעין שהאירו
עיניו, כדי שיכיר בין טוב
לרע. אמר אביי ובטעמא.
ת"ר מי שאחוז בולמוס
טבל ונבילה מאכילין אותו
נבלה, [נבלה] ושביעת
טבל ותרומה תנאי היא דתנאי מאכילין אותו טבל ולא תרומה, בן תימא אומר תרומה ולא
טבל, ואוקימנא כי פליגי ברלא איפשר לתקוני, אבל בראיפשר לתקוני כולי עלמא מתקנין וספינין ליה.

וזרו רשעים מרחם. נעשו זרים ונתנכרו לאציהם שזשמים: **אלל**
פירי להפקיע שערים ותניא (ב"ב דף 5): אין אולנין פירות צארן
ישראל וכל דבר שהוא חי נפש לפי שמפקיעין את השערים:
סונבא שטות אשטורדישוין¹ ממתת חוליו: **על פי בקיאיין.** תרי

וזרו רשעים מרחם נפק מינה שבתאי אצר
פירי: חולה מאכילין אותו על פי בקיאיין:
אמר ר' ינאי חולה אומר צריך ורופא אומר
אינו צריך שומעין לחולה מ"ט² לב יודע מרת
נפשו פשיטא מהו דתימא רופא קים ליה טפי
קמ"ל "רופא אומר צריך וחולה אומר אינו
צריך שומעין לרופא מ"ט תונבא הוא דנקיט
ליה תנן חולה מאכילין אותו ע"פ בקיאיין ע"פ
בקיאיין אין ע"פ עצמו לא ע"פ בקיאיין אין על
פי בקי אחד לא הכא במאי עסקינן דאמר לא
צריכנא וליספו ליה ע"פ בקי לא צריכא
דאיכא אחרינא בהדיה דאמר לא צריך
מאכילין אותו ע"פ בקיאיין פשיטא ספק נפשות
הוא⁶ וספק נפשות להקל לא צריכא דאיכא
תרי אחריני בהדיה דאמרי לא צריך ואע"ג
דאמר³ רב ספרא תרי כמאה ומאה כתרי ה"מ

לענין עדות אבל לענין אומדנא בתר דעות אוליין⁴ וה"מ לענין אומדנא
דממונא² אבל הכא ספק נפשות הוא והא מדקתני סיפא ואם אין שם בקיאיין
מאכילין אותו על פי עצמו מכלל דרישא דאמר צריך חסורי מיחוסרא והכי
קתני בר"א דאמר לא צריך אני אבל אמר צריך אני אין שם בקיאיין תרי אלא
חד דאמר לא צריך מאכילין אותו על פי עצמו מר בר רב אשי אמר יכל
היכא דאמר צריך אני אפי' איכא מאה דאמרי לא צריך לרדייה שמעין
שנאמר לב יודע מרת נפשו תנן אם אין שם בקיאיין מאכילין אותו ע"פ עצמו
טעמא דליכא בקיאיין הא איכא בקיאיין לא ה"ק בר"א דאמר לא צריך אני אבל
אמר צריך אני אין שם בקיאיין כלל מאכילין אותו ע"פ עצמו שנאמר לב יודע
מרת נפשו: **ב"תנ"י** מי שאחוז בולמוס מאכילין אותו אפי' דברים טמאים
עד שיאורו עיניו מי שנשכו כלב שומה אין מאכילין אותו מחצר כבד שלו
ור' מתאי בן הרש מתיר ועוד אמר ר' מתאי בן הרש החושש בגרונו מטילין
לו סם בתוך פיו בשבת ימפני שהוא ספק נפשות וכל ספק נפשות דוחה
את השבת⁷ מי שנפלה עליו מפולת ספק הוא שם ספק אינו שם ספק חי
ספק מת ספק כותי ספק ישראל מפקחין עליו את הגל מצאוהו חי מפקחין ואם
מת יניחוהו: **ג'ת"ר** מניין היו יודעין שהאירו עיניו משיבחיין בין טוב
לרע אמר אביי ובטעמא ת"ר מי שאחוז בולמוס מאכילין אותו הקל הקל
טבל ונבילה מאכילין אותו נבילה טבל ושביעית שביעית טבל ותרומה
תנאי היא דתנאי מאכילין אותו טבל ואין מאכילין אותו תרומה בן
תימא אומר תרומה ולא טבל אמר רבה היכא דאפשר בחולין דכולי
עלמא לא פליגי דמתקנינן ליה ומספינן ליה כי פליגי ברלא אפשר בחולין
מר סבר טבל חמור ומר סבר תרומה חמורה מר סבר טבל חמור אבל
תרומה חזיא לכהן ומר סבר תרומה חמורה אבל טבל אפשר לתקוניה

חפש מסייר. קסבר רפואה גמורה היא: **ג'ת"ר** אמר אביי ונטעמא. משיועד להבחין בין טעם תבשיל יפה לטעם תבשיל רע: **מאכילין**
אוסו הקל הקל. אם אין לנו דברים מותרים כדי לרכו ויש לפנינו מיני איסורין מאכילין אותו הקל הקל שזהו: **עצל ושביעית מאכילין**
אוסו שביעית. לאחר זמן הביעור שהטבל צמיחה צדי שמים והשביעית צעשה: **דאפשר בחולין.** שיש די בחולין של טבל זה להאכילו
לאחר שתיטל תרומתו: **דכולי עלמא לא פליגי דמסקינין ליה ומספינן ליה.** חולין ואין מאכילין אותו לא טבל ולא תרומה: **כי פליגי**
דלא אפשר בחולין. אלא אם כן אוכל את כולו וקאמר מאכילין אותו הטבל כמות שהוא ולא יפרישו ממנו תרומתו להאכילו תרומה לעצמה
וחולין לעצמן וכן תימא אומר מוטב שיפרישו תרומתו ויאכילוהו כל אחד לעצמו ולא יאכילוהו טבל כמות שהוא: **מר סבר עצל חמור.**
שאפי' לכהנים אינו ראוי: **ומר סבר תרומה חמורה.** שאין לה היתר אצל טבל אפשר דמתקן להו וחולין יהו ראויין לכל אדם:

נבלה, טבל ושביעית שביעית, טבל ותרומה תנאי היא דתנאי מאכילין אותו טבל ולא תרומה, בן תימא אומר תרומה ולא
טבל, ואוקימנא כי פליגי ברלא איפשר לתקוני, אבל בראיפשר לתקוני כולי עלמא מתקנין וספינין ליה.

(א) [שבת קכט. וט"ז],
(ב) [תמורה כז. ובשזועות
מז. אמר הכי ר"ה ברי
דרי' לרב פפא], (ג) [ז"ל
ה"מ וכן איתא ב"ר"ף
והלא"ש], (ד) ערכין ז':
(ה) [מוסף פ"ד ה"ה],
(ו) [שם], (ז) ובערך פי' בעין
טרידת דעת בעלמא,
(ח) [ע"ב], (ט) עין ספ"ח
דכלאים, (י) ת"ש מ"ו,
(יא) [ועיי' חו"ס סנהדרין כט:
ד"ה מר ומוס' שזועות מא.
ד"ה ולמר ומוס' חולין ע':
ד"ה מר ומוס' כחובות פי':
ד"ה והוא ודף אף. ד"ה
אלמנא].

תורה אור השלם

- זרר רשעים מרחם
- זרר מוכן דברי קוב:
- לב יודע מרת נפשו
- דבשקחתו לא יזעזעב
- משלי י"ד

לעזר רש"י

אישטורדישוין.
עלפין, הלם, מבוכה.

מוסף רש"י

ספק נפשות. לני נפשות,
דהא והללו העדה כמינ
(כתובות טו. ב"ק ח"ד:
סנהדרין ע"ט.)

תוס' ישינים

חז"ה אמר צריך ב"י.
וכגון שירא להיות מוסקן,
דלם לא קן אין מאכילין
אוחו. ולא דמי להיתא צריכה
לבר שחיתתה מלקת לה
את הגר ומוקמינן לה כפי'
תהלים ב' ד'
[שבת קמ"ג, ב']
בסומא, ומשעת שדליקין
לה נפסא ופילי אינה
אומרת קן, דהתם נמי קים
לה לרצן דביתוי דתמא
דהלקת הגר דליה איכא
פיקוח נפש. וועל דלת
דלקתן אמרינן שזכר דלת
ומיליאו, איכא נמי פיקוח
נפש למיטין, אכל בהלכות
חולה בעינן שאמרו או הוא
או בקיאיין שצריך ממתת
שואה (מכסה) [סנה"ס] פן
יכבוד עליו חוליו. ויש
ספירס שכתוב בהן צהא
מלתיה דר' ינאי שפיעטא
ספק נפשות להקל, מהו
דממתא האי דקאמר חולה
אנב (אימיה) [בישומיה] וכן
(אמרי' לריבין אט) [ואמיה
צריכה אין מחללין עליה
השבת, כולה מיייר דמתמת
דלגת סכנה אומר קן. מ"ר.
וגם נראה לי לדבצרים
ידועים כגון זמאון יש הרבה
(דברים) שבקאיין בנק
ויכילא בו, ואין נראה דרופא
אשי אמר כ"י היבא דאמר צריך אני ב'.

¹ שטות אשטורדישוין כמו שפירשתי בשזועות [מא], א.
² דממונא
³ רב ספרא
⁴ אוליין
⁵ אפי' דברים טמאים
⁶ הוא
⁷ את השבת